

**PERKONGSIAN : MENURUT PERSPEKTIF
SEKSYEN 3(1)
AKTA PERKONGSIAN 1961**

**Oleh
ABDUL RAHIM SAMSUDIN**

PENDAHULUAN

Sebelum tahun 1950 iaitu sebelum digubal Ordinan Kontrak, kaedah undang-undang mengenai perkongsian adalah memakai undang-undang perkongsian Inggeris. Kemudian prinsip undang-undang perkongsian telah dimasukkan dalam Bab Ke-X, Ordinan Kontrak 1950 dan pada tahun 1961 Bab Ke-X itu telah dikeluarkan untuk dijadikan satu statut yang tersendiri dengan nama Ordinan Perkongsian 1961. Ordinan tersebut sebenarnya merupakan statut yang meniru bulat-bulat kaedah undang-undang yang terdapat di dalam Ordinan Perkongsian Sabah. Pada tahun 1974, Ordinan Perkongsian 1961 ini telah dijadikan Akta untuk pemakaian bagi keseluruhan negeri-negeri di Malaysia¹.

Meskipun telah ada satu statut untuk menyelesaikan persoalan yang berkaitan dengan perkongsian namun, pemakaian kaedah ekuiti dan prinsip Common Law Inggeris-masih dilakukan oleh mahkamah-mahkamah di Malaysia. Keadaan ini berlaku kerana Seksyen 47(1) memperuntukkan:

“Kaedah-kaedah ekuiti dan common law yang terpakai dalam perkongsian hendaklah terus berkuatkuasa, kecuali setakat mana yang ianya tidak bertentangan dengan peruntukan-peruntukan nyata Akta ini”.

Kesan nyata dari peruntukan Seksyen 47(1) itu ialah penggunaan kaedah ekuiti dan prinsip Common Law Inggeris kecuali kaedah atau prinsip tersebut jelas bertentangan dengan apa yang dinyatakan dalam Akta perkongsian. Keadaan yang sama akan berlaku sekiranya tiada terdapat peruntukan di dalam Akta yang boleh menyelesaikan suatu masalah sedangkan ekuiti dan common law dapat mengatasinya.

TAKRIF PERKONGSIAN

Menurut Seksyen 3(1) Akta Perkongsian, satu perkongsian didefinasikan sebagai:

“Perhubungan yang wujud di antara orang-orang yang menjalankan perniagaan bersama dengan tujuan mendapat keuntungan”.

Berdasarkan definasi Seksyen 3(1) itu terdapat tiga elemen utama yang perlu ada untuk mewujudkan satu perkongsian. Elemen-elemen itu ialah:

- a) perhubungan beberapa orang
- b) perniagaan dan
- c) keuntungan

PERHUBUNGAN BEBERAPA ORANG

Apa yang dimaksudkan dengan 'perhubungan' adalah satu yang ada kuatkuasa undang-undang. Oleh itu pihak-pihak itu hendaklah diikat secara sah dengan satu kontrak, samada

secara lisan atau bertulis. Dalam kes *Gulazam lwn Noorazaman*² mahkamah terpaksa mempertimbangkan keseluruhan fakta kes sebelum menentukan samada wujudnya satu perkongsian atau tidak. Plaintiff menegaskan telah memberi 200 RINGGIT kepada defendan setelah defendan berjanji untuk membeli, menjaga dan menjual lembu-lembu. Keuntungan dari usaha itu dipersetujui oleh pihak-pihak supaya dibahagikan sama rata. Keterangan dari beberapa orang saksi menunjukkan bahawa kedua belah pihak telah bersetuju secara tidak formal untuk memasuki satu perkongsian. Mahkamah telah memutuskan bahawa perkongsian wujud kerana keseluruhan fakta kes jelas menunjukkan pihak-pihak yang terlibat telah memasuki satu kontrak tak formal untuk satu perkongsian.

Perhubungan perkongsian wujud di antara beberapa orang kerana 'orang-orang' menunjukkan bahawa bilangan ahli kongsi mestilah lebih dari satu. Kalau seorang sahaja yang menjalankan perniagaan maka ianya bukan satu perkongsian melainkan beliau menjalankannya mewakili beberapa orang yang lain. Dalam kes *Wong Peng Yuen lwn Senanayake*³ terdapat dua orang pekongsi yang menjalankan satu perniagaan tetapi seorang dari mereka adalah remajawan. Mahkamah memutuskan tidak wujud satu perkongsian kerana remajawan itu tiada kelayakan untuk berkontrak di sisi undang-undang, apatah lagi untuk menjadi pekongsi walaupun telah mewakilkan dirinya kepada pekongsi yang lain.

Akta Perkongsian 1961 tidak menyatakan secara langsung bilangan maksimum bagi perkongsian. Seksyen 47(2) hanya memperuntukkan:

"tiada apa-apa dalam Akta boleh ditafsirkan sebagai membenarkan mana-mana persatuan yang lebih dari dua puluh orang ditubuhkan atau menjalankan perniagaan perkongsian yang berlawanan dengan seksyen 14(3)(b) Akta 125, Akta Syarikat, 1965".

Dengan membaca bersama Seksyen 47(2), Akta Perkongsian dan Seksyen 14(3)(b), Akta Syarikat maka bilangan maksimum bagi perkongsian biasa ialah dua puluh dan bagi perkongsian yang menjalankan perniagaan secara mengamal sesuatu profesion, jumlah maksimumnya ialah tiga puluh orang.

Berdasarkan kes-kes yang telah diputuskan, mana-mana perkongsian yang tidak mematuhi had maksimum itu akan mengakibatkan status perkongsian tersebut terlucah dan tiada apa-apa tindakan undang-undang boleh dibuat samada oleh firma berkenaan, maupun oleh pihak lain terhadapnya. Dalam kes *Shim Fatt lwn Leila Road Bus Co.*⁴ plaintiff telah memberikan wang pendahuluan kepada defendan (firma) yang pada masa itu mempunyai ahli melebihi dua puluh orang. Beliau ingin menuntut wang yang telah dipinjamkan itu tetapi mahkamah menolak tuntutananya kerana tiada tindakan undang-undang boleh dibuat terhadap firma defendan. Dalam kes *Tan Ching Cheang lwn Estate & Trust Agencies*⁵ pada mulanya bilangan ahli firma telah melebihi dua puluh tetapi jumlah ini telah dikurangkan kepada dua puluh semasa tindakan dibuat. Mahkamah memutuskan pengurangan jumlah ahli itu tidak dapat memulihkan ketaksahan yang telah berlaku pada awalnya. Jadi jelas bahawa perkongsian yang mempunyai ahli melebihi had maksimum yang telah ditentukan undang-undang adalah satu perkongsian yang tidak sah.

PERNIAGAAN

Seksyen 2(d), Akta memberikan definisi perniagaan sebagai “termasuk sebarang perdagangan, pekerjaan atau profesion”. Definisi ini tidak memberikan penjelasan yang terperinci apa yang dimaksudkan dengan perniagaan. Dari kes-kes yang diputuskan dapat disimpulkan bahawa sebarang perniagaan, pekerjaan atau profesion yang dilakukan secara berulang sahaja yang dikatakan sebagai satu perniagaan perkongsian. Dalam kes *Soh Hood Beng Iwn Khoo Chye Neo*⁶ beberapa orang telah menubuhkan satu badan pinjaman yang bertujuan untuk menyediakan pinjaman kepada ahli-ahli tanpa dikenakan faedah. Setiap ahli hanya membuat sekali sumbangan untuk tabung pinjaman tersebut. Mahkamah memutuskan usaha menubuhkan tabung pinjaman itu bukan merupakan satu perniagaan bagi maksud perkongsian kerana usaha itu dilakukan cuma sekali sahaja. Dalam kes *Custom & Excise Comissioner Iwn Fisher*⁷ diputuskan oleh mahkamah bahawa rancangan untuk menembak burung ‘Pheasant’ dengan dikenakan bayaran kepada mereka yang menyertai rancangan itu bukanlah satu perniagaan bagi maksud satu perkongsian. Jadi, elemen ulangan adalah perlu untuk menjadikan sesuatu aktiviti itu sebagai satu perniagaan.

Perniagaan itu mestilah sedang dijalankan. Dalam Seksyen 3(1) digunakan rangkai kata “...yang menjalankan perniagaan...”. Oleh kerana itu apa yang perlu bagi kewujudan perkongsian ialah perniagaan itu sedang dijalankan dan bukan ‘akan dijalankan’ pada masa akan datang. Dalam kes *Keith Spicer Ltd. Iwn Mansell*⁸ telah diputuskan perkongsian tidak wujud sungguhpun kerja-kerja awal telah dijalankan seperti membuka akaun di bank dan membuat tempahan barang-barang. Jadi, kalau satu kontrak perkongsian telah dimasuki dan kerja-kerja awal telah dijalankan, namun hubungan pihak-pihak terlibat tidak dipanggil perkongsian sekiranya mereka belum menjalankan perniagaan tersebut. Sebaliknya, jika perniagaan telah atau sedang dijalankan tetapi kontrak perkongsian masih belum dimeterai secara rasmi, perhubungan pihak-pihak adalah perkongsian, sementara menanti perjanjian perkongsian dirasmikan.

KEUNTUNGAN

Akta tidak memberikan apakah definisi keuntungan. Menurut *Fletcher Moniton, L.J.*, dalam kes *Re Spanish Prospecting Co. Ltd.*⁹, keuntungan adalah:

“...pada pendapat saya, mempunyai pengertian yang jelas daripada segi undang-undang dan pengertian ini bersama dengan konsep keuntungan yang biasa dan lazim difaham, sungguhpun dalam istilah perdagangan perkataan ini adakalanya mempunyai makna mengikut keadaan-keadaan tertentu yang berbeza daripada pengertian asas ini
pengertian asas ialah jumlah yang diperolehi oleh perniagaan itu dalam tahun itu. Ini boleh diketahui dengan membuat perbezaan kepada aset-aset perniagaan itu pada dua tarikh tertentu”.

Pentafsiran di atas menekankan konsep keuntungan kasar. Walaupun begitu adalah

dicadangkan "keuntungan" ini ialah keuntungan bersih, yang merupakan keuntungan selepas ditolak perbelanjaan.

Perkara penting mengenai keuntungan ialah pihak-pihak yang memasuki satu perkongsian mesti mempunyai matlamat untuk mendapatkan keuntungan dari perniagaan tersebut. Oleh itu sekiranya perniagaan itu telah mengalami kerugian, tidaklah bermakna bahawa tidak lagi wujud perkongsian. Undang-undang menekankan 'niat' untuk mendapatkan keuntungan dan samada keuntungan itu diperolehi atau tidak bukanlah persoalannya. Dalam kes *Soh Hood Beng lwn Khoo Chye Neo*¹⁰ telah diputuskan oleh mahkamah bahawa tiada perkongsian kerana tujuan pihak-pihak menubuhkan tabung itu bukanlah dengan niat untuk mendapat keuntungan tetapi sebaliknya untuk memberikan bantuan dan pertolongan kepada ahli-ahli.

KESIMPULAN

Satu perkongsian adalah aktiviti usahasama yang mematuhi syarat-syarat yang digariskan menurut Seksyen 3(1) Akta Perkongsian 1961. Pematuhan kepada syarat-syarat tersebut adalah merupakan ujian awal dalam mengenal pasti satu perkongsian. Perlu diingatkan bahawa satu perkongsian yang melepasi ujian Seksyen 3(1) itu terpaksa diuji pula dengan kaedah-kaedah yang diperuntukkan di dalam Seksyen 4 Akta Perkongsian. Namun kaedah-kaedah seksyen tersebut hanyalah merupakan panduan-panduan yang terpakai secara tidak mutlak.

NOTA:

1. *Akta 135. Berkuatkuasa di Sabah pada 29hb. April 1961 dan bagi negeri-negeri lain pada 1hb. Julai 1974*
2. (1957) *M.L.J.* 57
3. (1962) 28 *M.L.J.* 204
4. (1957) *S.C.R.* 3
5. (1932) *F.M.S.L.R.* 129
6. (1897) 4 *S.S.L.R.* 115
7. (1981) 2 *All.E.R.* 262
8. (1971) 1 *W.L.R.* 333
9. (1911) 1 *Ch.* 92
10. *Ibid.*